

A DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

FENNTARTHATÓSÁGI TERVE

1. A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban DINPI) felismerve a fenntartható fejlődés jelentőségét, egyúttal mélyítve munkatársainak e szemlélet iránti elkötelezettségét, és figyelemmel a költségvetési lehetőségekre, megalkotja fenntarthatósági tervét.
2. Jelen tervben foglaltakat 2011. július 1. napjától kell alkalmazni.

Bevezetés

A környezeti fenntarthatóság értelmezése

A XXI. században világméretűvé váló környezeti problémák, a Föld országai, illetve az egyes emberek között megfigyelhető egyre nagyobb társadalmi különbségek világossá tették a nemzetek számára, hogy a megdöntetlen fogyasztásnövekedés és az ezzel járó gazdasági fejlesztések egyre inkább fenntarthatatlanná válnak. Környezetünk rombolása, az erőforrások felélése már a jövő generációk és a köröttünk lévő élővilág túlélési esélyeit fenyegetik. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) országai ezért fenntartható fejlődés megvalósítását tűzték ki célul. „A *fenntartható fejlődés* olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket”.

A gyakorlatban a fenntartható fejlődés célja, hogy a gazdasági fejlesztések oly módon valósuljanak meg, hogy azok biztosítsák a környezeti értékek maximális védelmét és a természeti erőforrások megőrzését, és figyelembe vegyék a társadalom érdekeit. **A fenntartható fejlődésnek ezért három, egyenrangú pillére a gazdaság, társadalom és környezet harmonikus fejlesztése.** Az EU fejlesztési politikájában a horizontális elvek bevezetésének célja az volt, hogy a gazdasági beavatkozások során legyen figyelemmel a fenntartható fejlődés elvére. Fontos, hogy fejlesztési elképzeléseink kialakítása során megvizsgáljuk, hogy nem okozunk-e kárt környezetünkben, nem romboljuk-e le értékes hagyományainkat, nem éljük-e fel a jövő generációk számára is létfontosságú természeti erőforrásainkat, és nem növeljük-e tovább az állampolgárok közötti egyenlőtlenségeket.

A fenntartható fejlődés és a környezetvédelem célkitűzéseit, és ezen célok megvalósítását szolgáló feladatokat az EU és hazai szabályozás stratégiai dokumentumokban rögzíti. Az Európai Unió és Magyarország a környezeti fenntarthatóság elvéhez kapcsolódó célkitűzéseit az alábbi dokumentumokban rögzíti:

- az Európai Unió Fenntartható Fejlődési Stratégiája,
- az Európai Unió VI. Környezetvédelmi Akcióprogramja,
- III. Nemzeti Környezetvédelmi Program.

I. Általános célkitűzések

A fenntartható fejlődés olyan érték, amely az Európai Unióban és a magyar társadalom számára is egyre nagyobb jelentőséggel bír. A fenntartható fejlődés célja olyan fejlődés, amely jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációit saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől. A társadalom kulcsfontosságú meghatározó erejeként minden szervezetnek, így a DINPI-nek is fontos szerepe van e célok megvalósításában, a fenntartható fejlődés eszméjének terjesztésében.

A DINPI a fenntarthatósági tervében – költségvetési lehetőségeihez képest – alapvetően két területre összpontosít: egyrészt a környezeti célok megfogalmazására és teljesítésére, másrészt a társadalmi feltételek javítására. Tevékenysége során a gazdaságosabb és környezetkímélőbb működésre törekszik, példáján keresztül hozzájárulva e szemlélet közigazgatásban történő elterjesztéséhez.

A DINPI a fenntarthatóság szemléletmódjának, elterjesztésének elkötelezett támogatója, munkatársai mindennapi munkájuk során ezen elvekre figyelemmel látják el feladataikat.

Jelen fenntarthatósági terv célja, hogy a DINPI fenntartható fejlődés elérése érdekében kifejtett teljesítményének mérése, közzététele, elszámolhatóvá tétele megvalósuljon.

II. A fenntarthatósági terv hatálya

A fenntarthatósági terv hatálya kiterjed a DINPI valamennyi munkavállalójára, illetve a DINPI vagyonkezelésében álló ingatlanokra, továbbá valamennyi alkalmazásában álló munkatársára.

III. A környezeti fenntarthatósággal összefüggő feladatok, célkitűzések

A DINPI a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a következő környezeti fenntarthatósággal összefüggő célkitűzéseket vállalja:

- a) A DINPI székhelyén és telephelyein szelektív hulladékgyűjtés folyik, amely során szétválogatásra kerül a papír-, a műanyag-, a fém-, az üveg-, az irodai veszélyes és az egyéb, kommunális hulladék.

b) A papír felhasználásával kapcsolatos célkitűzések:

b.1.) A DINPI a papír vásárlásakor előnyben részesíti a környezetbarát termékjellel ellátott, valamint az újrahasznosított rostanyagból készült papírokat, amelyek fehéritéséhez klórmentes vegyszert alkalmaznak.

b.2.) A papírhulladékok mennyiségének csökkentése érdekében az egyik felén már használt, bizalmas adatokat nem tartalmazó papír másik oldala felhasználható belső információk nyomtatására, illetve jegyzetpapírként.

b.3.) A dokumentumok nyomtatása a felhasznált papírmennyiség csökkentése érdekében a papírlap mindkét oldalára történik.

b.4.) Szintén a felhasznált papírmennyiség csökkentése érdekében az intézményünkkel kapcsolatban álló partnerek felé történő kommunikáció során előnyben részesülnek az elektronikus formák.

b.5.) A DINPI környezettudatos szemléletét az intézményünkkel kapcsolatban álló partnerek felé is jelezzük, az e-mailjeink láblécében megjelenő szöveggel: „A környezet védelme érdekében kérem, mérlegelje, szükséges-e levelem kinyomtatása!”

c) A DINPI támogatja az alkalmazottakat abban, hogy környezetbarát közlekedési móddal és eszközzel jussanak el munkahelyükre, illetve távozzanak onnan. Az ezzel kapcsolatos célkitűzéseink a következők:

c.1.) A munkatársak ösztönzése a tömegközlekedés igénybevételére – ennek lehetőségét intézményünk az éves bérlet cafeteria-rendszerbe történő illesztésével biztosítja.

c.2.) A munkatársak ösztönzése a kerékpárral történő munkába járásra – ennek lehetőségét intézményünk fedett, kerítésen belül elhelyezett (tehát őrzött) kerékpártárolási, valamint zuhanyzási lehetőséggel biztosítja.

c.3.) A munkatársak ösztönzése az ún. „telekocsi-rendszer” kialakítására – szóban, illetve az intézmény belső hálózatának használatával az egy időben és egy irányba utazó kollégák megbeszélhetik, hogy a gépjárművel rendelkező kollégával, a jobb kihasználtság érdekében közösen utazhassanak.

III. Fenntartható fejlődés és a munkakörnyezet

A fenntartható fejlődés egyik kulcsfontosságú eleme az energiafelhasználás racionalizálása. A rendelkezésre álló erőforrások körültekintő és hatékony felhasználása, valamint az energiatakarékos szemlélet előtérbe helyezése hozzájárul az intézmény gazdaságosabb működtetéséhez. A hatékonyabb energiagazdálkodás érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani az irodatechnikai eszközök üzemeltetésével kapcsolatos szokásokra, valamint az irodaépületekben található fűtési-hűtési és világítási rendszer használatának módjára.

a) Az épületekben elhelyezett energia-felhasználó készülékek takarékos, gazdaságosabb és környezetkímélőbb működtetése érdekében

a.1.) a DINPI munkatársai vállalják, hogy az irodaépületekben található minden olyan használaton kívüli irodatechnikai berendezést, amely képes az ún. „stand-by”, azaz készenléti üzemmódra (pl. monitorok), körültekintőbben működtet, illetve a munkaidő végeztével kikapcsolja.

a.2.) az irodaépületekben megtörténik a világítótestek energiatakarékos égőkre cserélése.

b) A DINPI kollégái vállalják, hogy a vízfogyasztás mérséklése érdekében is tesznek erőfeszítéseket, pl. kézmosás, illetve edények elmosása alkalmával.

c) Az egészséges munkakörnyezet jegyében a DINPI biztosítja munkatársai részére az egészséges táplálkozás lehetőségét is konyhával, illetve ételmelegítési lehetőséggel.

d) A DINPI környezetvédelmi szempontból előnyösebb termékeket előnyben részesíti, ennek jegyében törekszik a kombinált, valamint az anyag- és energia-takarékos irodatechnikai készülékek beszerzésére és alkalmazására. Ennek megfelelően a személyi számítógépek, monitorok, nyomtatók, lapolvasók, faxok, másológépek, projektorok, valamint egyéb elektromos berendezések beszerzésekor az energiafogyasztás fontos szempont, és mérlegelésre kerül a berendezés anyagösszetétele, a kétoldalas nyomtatás, az újrafeldolgozott papír használhatósága és stand-by üzemmód szempontjai is.

e) A DINPI vezető beosztású munkatársai évente részt vesznek a fenntarthatósággal kapcsolatos, a témakört körüljáró értekezleten és tudásukat a kollégákkal megosztják.

f) Napirenden (illetve egyes telephelyeken már készülöben) van az intézmény épületeinek energetikai korszerűsítése is, amely megújuló energiaforrások alkalmazásával (pl. napenergia), kombinált valamint anyag- és energia-takarékos irodatechnikai készülékek beszerzésére és alkalmazására irányul.

IV. Fenntartható fejlődés és a társadalmi feltételek javítása

A DINPI rendezvényein szem előtt tartja a fenntartható fejlődés szempontrendszerét, valamint természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos rendezvényeket is szervez, illetve lebonyolít, ezáltal javítva a fenntartható fejlődés társadalmi feltételeit.

- a) A DINPI a rendezvényein a fenntarthatóság érdekében
- felhívja a figyelmet a rendezvény megközelítésének környezetbarát lehetőségeire (pl. a meghívón jelezve, hogyan lehet a rendezvényre tömegközlekedéssel, kerékpárral, illetve gyalog eljutni);
 - előtérbe helyezi a helyben rendelkezésre álló kapacitások használatát (humán és egyéb erőforrás tekintetében; pl. helyi beszállítók, helyi alapanyagból oldják meg az étkezéseket stb.)
- b) „Zöld” rendezvények tartása (pl. Vadlúd-sokadalom, egyéb, természetvédelmi témájú pályázatokhoz kapcsolódó rendezvények)

V. Fenntartható fejlődés és beszerzések, pályázatok

A Magyarországon jelenleg kiírt pályázati források (KEOP, ROP, TÁMOP) esetén a legtöbb pályázathoz tartoznak Fenntarthatósági vállalások, amelyek esetén választható vagy kötelező feladat a Local Agenda 21 Program elkészítése, amelyet a projektgazdára, településre, vagy a pályázatban részt vevő kistérségre vonatkozóan szükséges elkészíteni.

A pályázatokhoz kapcsolódóan a DINPI az alábbiakat vállalja:

- a) Közbeszerzéseknél érvényesíti a „zöld” szempontokat
- alkalmassági feltételek körében
 - bírálati szempontok között
 - szerződés teljesítési feltételek megadása során
- b) Pályázatoknál is szem előtt tartja a „zöld” szempontokat
- környezettudatos management és tervezés (az intézményre vonatkozóan)
 - fenntartható fejlődést szolgáló megvalósítás és fenntartás (a projektre vonatkozóan)

VI. Záró rendelkezések

- a) A DINPI munkatársai közül az igazgató írásban fenntarthatósági felelőst jelöl ki, akinek munkaköri leírásába bekerül a fenntarthatósági szempontok állandó vizsgálata és érvényesülésük elősegítése, a fenntarthatósági értékelési tábla kidolgozása, valamint az éves

fenntarthatósági értékelés és jelentés készítése. Az éves fenntarthatósági jelentést a DINPI vezetői értekezlete megvitatja.

b) A DINPI vállalja, hogy a társaság környezeti szabályzata és a társaság által érvényesített alapelvek a nyilvánosság számára is elérhetővé váljanak – ennek érdekében a DINPI a fenntarthatósági tervéről készült beszámolót a DINPI vezetői értekezletén történt elfogadását követően hivatalos honlapján is elhelyezi.

Budapest, 2011. június 15.

Fűr András
igazgató